

gyűjteményét megnézni el ne mulasszák, tulajdonosuk igen előzékenyen fogadja s néhány ritka szép fentartású példánnyal is találkozhatnak, melyek az érmészetkedvelő előtt valóban érdekesek.

Bécs, 1804. jan. 4.

Engel Keresztély János.

Zeitschrift von und für Ungarn.
Von Ludwig Schedius. Jahrgang 1804. Pesth. (II. Heft 78—84. l.)

(*Rába-Kovács*) öt fontra menő ezüstpénzt talált egyik földmivelő, midőn kemenczáját szétbontá, ivó-korsóban. A pénzek 1508-ból valók és szanaszét hordattak.

(*Emlékpénz*). A dalárünnepély emlékét megörökítő pénz már elkészült. Egyik oldalán következő körirat van: „*A nagy-váradi országos dalár-ünnepély emlékére.*“ A körirat közepén az évszám: 1872. Másik oldalán, koszorútól körítve, Nagy-Várad czímere látható. Bizony jó lenne, ha az illető pénzverető urak a m. n. muzeumról megemlékeznének, mert gyakran, mivel ilyenek a kereskedésbe nem bocsáttatnak, csakugyan drága áron jutnak muzeumunkba.

(*A görbői határban*) Sohár Sándor pinczehelyi lakos 25 darab különféle régi aranyat talált, ebből egy példányt mutatványul beküldött a tolnamegyei alispán, jelentvén egyszersmind, hogy a kolosvári muzeumnak is hasonlóan egy példánnyal kedveskedett. Miután azon rendeletek, melynek alapján ezen leletküldések történtek, nem arra bocsáttattak ki, hogy a nemzeti tudományos intézeteknek hasonló leletekből mutatványok küldessenek be, hanem, hogy ezekből adatokat gyűjtván, éremtanunk gyarapodjék, mi csak akkor lehetséges, ha az egész leletek megvizsgálatnak és végre a nem szükséges példányok visszaszármaztatása után a megtartottak bel- és régészeti értékük megtérítésével a tudomány valódi hasznát huzzon: a m. n. muzeumi igazgatóság megkereste a nemes megyét, miszerint az egész leletet fenebbi czélok tekintetéből és az 1868-ki ide vonatkozó belügyminiszteri rendelet valódi értelmében további eljárás végett felküldeni sziveskedjék. Az arany V-ik László K—P jegyű aranya, de valószínű, hogy ott Zsigmond-félék is voltak, melyekből magán-uton már egyik-másik Pestre szállinkózott és a *leletirodalom* kárára alkalmasint külföldre fog vándorolni. Ezen eset azonban jelenleg nem valószínű; mert a tolnamegyei alispáni hivatal 23 darab \ddagger küldött be, melyek pinczehelyi lakos, *Sohár Sándor* által görbői szőlőjében találtattak. Ezen aranyokból a megye egy egy darabot küldött a m. nemzeti és erdélyi muzeumoknak. Az érmek ezek:

Zsigmond-félék:

II. nemből 12 faj (Rupp szerint)	1
12 „ „ „	4
20 „ „ „	1
29 „ „ „	1
30 „ „ „	1
40 „ „ „	1
45 „ „ „	1

Albert-féle:

I. nemből K—L faj	1
h—SPR	1

K—P	1
K—R [†]	1

I. Ulászló-féle:

I. nemből h—I faj	1
n—* „	1

V. Lászlófélekéből:

I. nemből K—G faj	1
K—h faj	2
K—P [†]	2
II. nemből K—R faj	2
III. nemből h—G faj	1

Ezen lajstromból kitűnik, hogy e lelet által a magyar érmészet újabb nemmel vagy fajjal nem gyarapodott.

(*Magyar arany utánzása.*) Kezünkbe került egy lyukkal ellátott aranyozott ezüst érem, melynek előlapján a négyelt paizsban váltakozva a pólyákat és az ágaskodó cseh oroslán torz alakját, körirat helyett pedig betűket utánzó mindenféle karikát lehet látni, a hátlapon meglehetősen föl tartott pálczás és országalmás vitéz áll, egészen tiszta mezőnyben, a kör, mely elég durva vonalból áll, lábain keresztül megy, a körirat betűformákat tartalmaz, melyek közt csak WIM . . . félét lehet kivenni. Ezen hamis érem legközelebb áll I. Ferdinánd (Tab. Weszerle I. 8. sz.) vagy *Rudolf* császár (Tab. V. 2.) aranyaihoz.

(*Leírása*) a siklósi éremlelet hatóságilag lefoglalt 20 darab aranyának.

Jeszzenszky Ákos siklósi m. kir. aljárásbíró ur az általa lefoglalt aranyokat nekem megmutatván, itt közlöm azok pontos leírását. Magyar van köztök 18 darab, a többi 2 darab velencei.

A) Magyarok:

I. *Zsigmond*tól előfordul Rupp II. köt. 46. l. leirt II. neműje és pedig következő háromféle változatban:

1. Az előlapon VNGARIE után nincs pont, a hátlapon a S(anctus) előtt pont van, így · S · LADISLAVS · stb. Van ezen változatban: I—C 1 db.; K—L 1 db. K—§ 1 db; \bar{K} jról 2 darab; n—D (NB. Ezen változat Ruppban hiányzik!) 1 db n—S 1 db; végre V— \bar{K} 1 db; vagyis mindössze 8 darab.

2. Előlap mint 1.-nél; a hátlapon az S(anctus) előtt nincs pont, tehát csak S · LADISLAVS stb. Pénzverdei jegyek: K—§; van belőle 1 darab.

3. Az előlapon VNGARIE után pont van. VNGARIE ·; hátlap mint 1.-nél. Jegyek: K—R 2 db; K—§ 2 db, összesen 4 db.

II. *Albert*: Megvan Rupp I. neműje (Rupp II. köt. 52. lap.) Jegye K— \bar{R} , van belőle 1 db. (Rupp ezen érem előlapja leírásánál a kereszttecskét (+) ALBERTVS előtt kihagyta; a XVI. tábla 443. sz. ábráján ezen kereszt azonban tisztán látható.)

III. I. *Ulászló*. Rupp I, neműjéből (II. köt. 56. lap) két darab a következő betűkkel: h—I.

IV. V. *László*. I. neműje (Rupp II. köt. 66. lap); jegyei K—P; van belőle 2 darab.

B) Olaszok, illetőleg velenceiek.

Francesco Foscari dogetól 2 darab:

* FRAC FOSCARI a doge bra fordulva térdel a jra álló és gyöngyözött szen-fénynyel övezett fejű sz. Márk előtt és tőle egy jra álló zászlót vesz át; a zászló és doge közt $\frac{v}{x}$; sz. Márktól balra a köriratban pedig felülről lefelé írva SMVENETI olvasható.

* SIT T x PC DAT Q TV REG ISTC DVCAT. Krisztus mandorlában csillagok közt fején keresztalaku dicsfénynyel övezve szemközt áll, jbjt áldásra emeli, bbn pedig a szent írást tartja szívéhez szorítva.

Van tehát ezen 20 darab közt:

Zsigmondttól	13 darab
Albertttól	1 „
I. Ulászlótól	3 „
V. Lászlótól	2 „
Velencei arany	2 „
Összesen:	20 darab.

Horváth A.

(*Szilágy-Somlyóról*) Alexander-féle aranyat mutattak be X. Victoriával és phenikiai felirással; hasonló Mionnet Description de Médailles Antiques I. 250. l. 149-ik számához; de a munka igen durva, a jobban koszorút tart, mely kezek vonal középett ponttal, a jobb szárnyon felül kijön a háromágu villa, (tridens). Találtatott egy Lysimachus-féle arannyal és Philippus barbar éremmel.

(*Érdekes éremlelet*) került Egger kereskedésébe, mely állítólag Szt.-Endrén találtatott, melyben mintegy 280 IV. László és 400 slavoniai (2 darab Moneta B Ducis, a többi REGIS per Sclavonia feliratuak) és 60 darab III. András-félének tartott és egyoldalú baros érmek jöttek elő. Mindezen érmek éremtudományunkra nézve nagy horderejűek.

(*Orthographia és jogosultság.*) A badeni új 20-markos darabokon a fejedelem *Groscherzognak* íratik, míg a mai helyesírás szerint *Grossherzognak* kellene íratnia, mivel azonban, mióta a nagyfejedelemség fenáll, még az állampecséten és a többi érmeken ily hibával van a cím írva, *jogosultsága* miatt megtartatni kívántatik, miután a német helyesírás még nincsen megállapítva. Magyar érmeinken hasonló történelmi jogosultságra még alig hivatkozhatunk, egyébiránt erre idővel fognak hivatkozhatni, mivel alig van magyar szövegű érem, melyen egy-két ilyen hiba elő nem fordulna. Jó lesz néha az ilyeneket szakférfiakkal is közleni, nehogy az utókor tudatlanságunkat szentesíteni kényteleníttessék.

IV.

Pecséttani adalékok.

I.

Görgey István ur által családja levéltárából több régi okmány történelmi szempontból való átbuvárlás és lemásolás végett rendelkezésemre bocsáttatván, midőn ennek folytán a levéltár árpádkori okmányait a Történelmi Társulat közlönye a „Századok”-ban megismerttettem: az ezen okmányokon legépebb állapotban meglevő s azokat díszítő pecsétet sem hagyhattam említettlenül.